

משרד החינוך

דגשים בנוגע לפרסום הצעה לפתרון בחינת הבגרות בעברית לבתי ספר דרוזיים

1. ההצעה לפתרון בחינת הבגרות בעברית המפורסמת בזאת היא דוגמה הכוללת כמה אפשרויות פתרון בתשובות הפתוחות, והיא אינה ממצה. במהלך הבדיקה ייתכן שייעשו שינויים ו/או הרחבות באפשרויות התשובה שיתקבלו בידי מעריכי הבחינה.
2. הפתרון להלן מביא את עיקר הסוגיות המרכזיות שהיו טעונות ליבון במסגרת המבחן, אך יודגש כי הוא איננו תשובה מלאה ומקיפה, המזכה בניקוד מלא. נדגיש כי ציון המבחן מורכב, מטבע הדברים, גם מגורמים נוספים שאינם מובאים בפתרון זה, ובהם: רמת ההתבטאות וניסוח התשובה, הקפדה על כללי הדקדוק והכתיב, התמקדות בעיקר, התבססות נכונה וראויה על הטקסט ועוד.
3. אם יתברר שנפלה טעות בהצעת הפתרון, תפורסם בתוך זמן סביר הצעה מתוקנת, והצעת הפתרון המתוקנת תהיה המחייבת. **טל"ח** (טעות לעולם חוזר) – פרסום הצעת הפתרון כפוף לטעויות, ואין בו כדי לחייב קבלת תשובה שגויה בידי מעריכי הבחינה.
4. בהתאם לחוזר מנכ"ל: טוהר הבחינות – תשע"ה/ה'9ד, נבחן בבחינת הבגרות מחויב לפעול על פי נוהלי טוהר הבחינות כדי להבטיח הליך בחינות אמין, הוגן ושוויוני. אם יתעורר חשד שהנבחן הפר את טוהר הבחינות, יחל הליך של **החשדת הבחינה**, כמפורט בחוזר.
[קישור לחוזר המנכ"ל](#)

בהצלחה לנבחנים ולנבחנות!

משרד החינוך

פתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון לבתי ספר דרוזיים, מס' 15381, חורף תשפ"ד, 2024

פרק ראשון – הבנת הנקרא, הבנת הנשמע והבעה (60 נקודות)

חלק א – הבנת הנקרא (30 נקודות)

יש לענות על שאלות 1–8.

1. **א.** יש להשלים את המשפט הנתון, על פי **פסקה ב**.
כתיבה; בדיבור
- ב.** יש להשיב, על פי **פסקה ב**, מהו ההבדל בין הצעירים בדורות שלפני המצאת הווטסאפ ובין הצעירים של דור הווטסאפ מבחינת השימוש בכתיבה לשם תקשורת.
ההבדל ביניהם הוא בהעדפה ובתדירות של השימוש בכתיבה לשם תקשורת. / כיום הכתיבה היא צורת התקשורת המועדפת, לכן התדירות שלה גבוהה מאוד.
2. **א.** – סדר הפעולות הרגיל
ב. – בשיחה בהתכתבות, בני הנוער יכולים לתכנן את תשובותיהם ולא לחשוף את זהותם.
3. **א.** על הנבחנים להשיב מהי הטענה העיקרית ב**פסקה ה**, ולהעתיק מ**פסקה ה** הוכחה אחת המחזקת את הטענה הזאת.
– הטענה העיקרית ב**פסקה ה** היא שהשימוש הרב בכתיבה ליצירת תקשורת פוגע ביכולת ההתבטאות של בני הנוער.
– כל אחד מן המשפטים האלה יכול להיות תשובה מספקת:
סגנון הכתיבה בווטסאפ דומה לשפת הדיבור. / הכתיבה אינה איכותית אלא שטחית. / לא נעשה שימוש באוצר מילים עשיר ומגוון. / יש שימוש רב בקיצורי מילים ובסמלונים. / בבתי ספר שונים בארץ המורים סבורים כי התלמידים אינם מבחינים בין כתיבה בווטסאפ ובין כתיבת חיבור או תשובה בספרות.
- ב.** **מסכים; אינו מסכים**
4. **א.** יש להעתיק מן המאמר שני משפטים **המפריכים** (מבטלים) את הטענה כי כיום בני הנוער מעדיפים תקשורת בדיבור על תקשורת בכתיבה.
משפט 1: ההתפתחויות הטכנולוגיות, ובעיקר הטלפון החכם והווטסאפ, גרמו לצעירים להעדיף שימוש בכתיבה על פני דיבור.
משפט 2: צלילי התראות של הודעות מלווים את שגרת יומם של בני הנוער כל הזמן ובכל מקום ומחליפים את קולות הצחוק והפטפט שבעבר נשמעו מחדרי נערות ונערים.
משפט נוסף: ההתכתבות מאפשרת להם שליטה ופרטיות.
- ב.** יש להביע דעה אם תקשורת באמצעות כתיבה פוגעת ביכולת ההתבטאות של בני הנוער או משפרת אותה, וכן יש להציג נימוק אחד לביסוס התשובה.
תשובה לדוגמה:
לדעתי, תקשורת באמצעות כתיבה משפרת את יכולת הכתיבה של בני הנוער מפני שההתכתבות בווטסאפ ובתוכנות המסרים המידיים מכריחה אותם להתנסות בהרבה מאוד סוגים של ניסוחים. גם אם אוצר המילים שלהם אינו ברמה גבוהה, הם צריכים למצוא את המשפטים הנכונים לסיטואציה, והם צריכים לדעת לכתוב משפטים קצרים וארוכים שמנוסחים נכון, כדי שאחרים יבינו אותם. הניסיון שלהם בניסוח ובכתיבת מסרים מידיים משפיע על יכולת הכתיבה שלהם בכל התחומים האחרים.
- תשובה אחרת:**
לדעתי, תקשורת באמצעות כתיבה הייתה יכולה לשפר את יכולת הכתיבה של בני הנוער, לו בני הנוער היו צריכים להשתמש באוצר מילים רחב יותר ובסוגות כתיבה שאינן דיבוריות. אך מכיוון שהמצב אינו כך, ההתכתבות כזאת היא לא יותר מכתובה של מבעי דיבור, כלומר תמלול של תקשורת בדיבור, שאינו יכול לשפר את השפה של בני הנוער.

משרד החינוך

פתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון לבתי ספר דרוזיים, מס' 15381, חורף תשפ"ד, 2024

5. **א.** – לתקשורת של בני הנוער באמצעות מסרונים יש יתרונות רבים אך גם נזקים אפשריים.
ב. – אין מסקנה ברורה אם התקשורת בווטסאפ שיפרה את יכולת ההתבטאות בכתב של ילדים ובני נוער.
6. **א.** יש לכתוב, על פי **מאמר ב**, שני יתרונות נוספים של קריאת ספרים.
יתרון 1: הרחבת מאגרי הידע של הקוראים
יתרון 2: פיתוח הדמיון (והורדת רמת הלחץ)
ב. – הדפסת ספרים גורמת לפגיעה באיכות הסביבה.
7. **א.** יש לבחור ביתרון **אחד** של הספר הדיגיטלי שלדעת המשיבים הוא חשוב ביותר, ולהסביר בקצרה מדוע.
תשובה לדוגמה:
היתרון החשוב ביותר, לדעתי, הוא הורדת רמת הלחץ.
לדעתי, יתרון זה הוא החשוב ביותר מפני שבו באה לידי ביטוי היכולת של הספר לנתק את האדם מן המציאות שבה הוא מצוי, ובמדינה כמו ישראל, שיש בה עדכוני חדשות כל הזמן וקשה למצוא הזדמנויות לברוח מהם, הספר הוא הזדמנות מצוינת לכך.
ב. יש להביע דעה אם בעידן שבו לכל אחד יש טלפון חכם עדיין צריך להיסחב עם ספרי קריאה מודפסים, ולנמק את התשובה.
לדעתי מדובר בהעדפה אישית. אומנם אין צורך פיזי להיסחב עם ספרים כי רבים מהם קיימים כבר במאגר מקוון, אך יש אנשים כמוני, למשל, שמעדיפים לקרוא ספר מודפס, והם אינם מעוניינים לקשור את חוויית הקריאה הפרטית לפעולות שונות במרחב הווירטואלי.
8. **א.** יש להשיב, על פי **מאמר ב**, מהי הסיבה שגם לאחר הופעת הספרים הדיגיטליים אנשים ממשיכים לקרוא ספרים מודפסים.
לאנשים שממשיכים לקרוא ספרים מודפסים יש אהבה לספר המודפס. בעבורם הוא חבר של ממש. הם אוהבים את חוויית הקריאה המוחשית. הם מעדיפים ספר שאפשר לגעת בו, לחוש בו, להריח אותו.
ב. יש להשיב אם אפשר להסכים עם הטענה כי הדרך הטובה ביותר להעניק לגופנו ולנפשנו מנוחה טובה היא באמצעות קריאה, ולנמק את התשובה.
תשובה לדוגמה:
אני מסכים / מסכימה עם הטענה, מכיוון שקריאת ספר מצריכה ריכוז והפעלת הדמיון. כך אני מתנתק/ת מן הסביבה ומאפשר/ת לגופי ולנפשי מנוחה.
או:
אני מסכים / מסכימה. גם פעולת הקריאה מצריכה הפעלה של המוח והשקעת אנרגייה. היא יכולה להיות פעולה מהנה, אך בגלל הצורך בריכוז ובהפעלת הדמיון אין בפעולה זו מנוחה אמיתית.

משרד החינוך

פתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון לבתי ספר דרוזיים, מס' 15381, חורף תשפ"ד, ד, 2024

חלק ב – הבנת הנשמע (15 נקודות)

יש לענות על שאלות 9–12.

9. — ספרים שמתאימים לגיל הקורא מבחינת התוכן ורמת השפה.

10. — גם בעולם שבו יש מחשבים בכל מקום חשוב לקרוא ספרים.

11. — להציג את המשותף בין קריאת ספרים לאימון גופני.

12. יש לכתוב שני יתרונות של קריאת ספרים.

פיתוח החשיבה, והסבלנות; הגברת הסקרנות [אפשר גם: הספר מאפשר התנתקות מן המציאות / בריחה מן העולם; התעמלות

למוח; פיתוח הדמיון; פיתוח הזיכרון אצל מבוגרים; קריאת ספרים מעשירה את יכולת הביטוי בכתב ובעל פה]

חלק ג – הבעה (15 נקודות)

יש לענות על שאלה 13.

13. יש לכתוב חיבור על אחד מן הנושאים (1)–(2).

בדיקת החיבור תיעשה על פי אמות המידה לבדיקת חיבור.

משרד החינוך

פתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון לבתי ספר דרוזיים, מס' 15381, חורף תשפ"ד, ד, 2024

פרק שני: דקדוק (20 נקודות)

יש לענות על שאלות 14 – 18.

חלק א – הפועל ושם העצם (7 נקודות)

שאלה 14

- א. (1) נוטים
- (2) נטייה
- ב. (1) להתרגש
- (2) מרגישים
- ג. (1) ירדימו
- (2) להירדם
- ד. (1) להוכיח
- (2) הוכחה
- ה. (1) להגיש
- (2) הגשה

שאלה 15

- א. גדולה
- ב. פתרונות פשוטים

חלק ב – מילות יחס ותצורת השם (7 נקודות)

שאלה 16

- (1) ב
- (2) נגד
- (3) על
- (4) עם
- (5) את
- (6) ל
- (7) כלפי
- (8) מ

שאלה 17

- א. מחשב: שורש ח-ש-ב במשקל מקטל שמשמעותו כלים ומכשירים
- ב. חשמלאי: בסיס חשמל וצורך סופי-אי שמשמעותו בעל מקצוע
- ג. קולנוע: בסיס קול ובסיס נוע

משרד החינוך

פתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון לבתי ספר דרוזיים, מס' 15381, חורף תשפ"ד, 2024

חלק ג – תחביר (6 נקודות)

שאלה 18

- א. יש לכתוב את המשפט הנתון מחדש ולהשתמש במילת קישור מתאימה.
הקריאה בשפה העברית חשובה, לכן המורה דורש/ת לכתוב יומן קריאה בעברית.
ב. בזכות; ואילו
ג. – מספר הילדים שנפגעים משימוש באינטרנט גדל מדי שנה.
ד. אנשים רבים מעדיפים צפייה בסרט על פני קריאת ספר, מפני שבסרט רואים את הבעות הפנים של הדמויות.

פרק שלישי – תנ"ך או סיפורת (20 נקודות)

יש לבחור: שאלה 19 (תנ"ך) או שאלה 20 (סיפורת) או שאלה 21 (סיפורת).

חלק א – תנ"ך

שאלה 19

- א. (1) יש להסביר את פסוק ג', וכן להסביר מדוע יהודה אומר לאביו דברים אלה.
יהודה אומר לאביו שיוסף אמר לו ולאחיו במצרים שהוא אינו מוכן להתראות איתם בלי אחיהם הצעיר, בנימין. על כן יהודה מנסה לשכנע את אביו לאפשר לו ולאחיו לקחת איתם את בנימין למצרים כדי להביא מזון ממצרים לכנען.
(2) יש להשיב מה בדברי יהודה משכנע את ישראל (יעקב) לאפשר לאחים לקחת איתם את בנימין למצרים.
ההבטחה של יהודה שהוא יערוב לשלמו של בנימין.
ב. (1) יש להשיב מהי תשובת הבנים על שאלת אביהם מדוע הם סיפרו ליוסף במצרים שיש להם עוד אח.
יוסף (האיש) התעניין במשפחתם ושאל אם יש להם אב או אח נוסף, והם לא ניחשו שהתשובה שלהם תשמש נגדם, ושהוא ידרוש להביא לפניו את בנימין.
(2) יש להשיב מה גרם לתימהון בקרב האחים, על פי פסוק ל"ג.
יוסף מושיב כל אחד מן האורחים בסעודה לפי גילו, ואחיו לא הבינו איך הוא יכול לדעת את סדר לידתם.
ג. יש להביע דעה אם יוסף היה צריך לסלוח לאחיו, לגלות להם את זהותו ולא לאלץ אותם להביא את בנימין למצרים או אם היה צריך להתנהג כפי שעשה, ולנמק דעה זו.

תשובה לדוגמה:

לדעתי יוסף היה צריך לסלוח לאחיו ולגלות להם את זהותו. כך היה חוסך מאביו כאב לב. כמו כן הוא עושה זאת בסופו של דבר, אחרי שהוא מאיים על אחיו ומפחיד אותם. לדעתי מעשים אלה מיותרים, מכיוון שהוא מנסה לקרב אותם אליו ולא להרחיקם. לו גילה להם את זהותו מוקדם יותר, הוא היה יכול גם לגרום לכל המשפחה להתאחד מוקדם יותר.

משרד החינוך

פתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון לבתי ספר דרוזיים, מס' 15381, חורף תשפ"ד, 2024

חלק ב – סיפורת

מי שלא ענו על שאלה 19, צריכים לענות על אחת מן השאלות 20–21.

שאלה 20

העדי (המחרוזת) / מופסאן

- א. יש לתאר את התחלת הסיפור העדי, ולהסביר מה אפשר ללמוד מן האקספוזיציה של סיפור זה. בתחילת הסיפור מוצגת הדמות הראשית, מטילד לואזל, ומוצגים חלומותיה ויחסה המזלזל כלפי בעלה. האקספוזיציה מסתיימת כאשר הבעל שלה מגיע ועימו הזמנה לנשף. מן האקספוזיציה אפשר ללמוד על המקום – ביתם של מר וגברת לואזל, על הזמן – צרפת במאה ה-19, על דמויות בסיפור – מר וגברת לואזל וכן על התחלת הבעיה – מטילד אינה שמחה במצבה הכלכלי ובחיה בכלל ושוגה בדמיונות. יש להסביר את הטענה כי סיום הסיפור העדי הוא גם פתוח וגם סגור.
- ב. הסיום סגור מכיוון שהבעיות נפתרו: בני הזוג החזירו את החוב על המחרוזות, ולגברת לואזל אין יותר חלומות כי היא משלימה עם המציאות. הסיום פתוח מפני שיש בו פואנטה: הסיפור נקטע בבת אחת בלי התרה, וכעת אי אפשר לדעת כיצד תגיב גב' לואזל ומה היא חושבת. כמו כן אי אפשר לדעת אם היא כעת שלמה יותר עם בעלה ועם חייה או עדיין ממורמרת וסובלת מזה. יש לכתוב סיום אחר לסיפור, ולהקפיד להתאים אותו לסיטואציה.
- ג. כל סיום שמתאים לסיטואציה יתקבל.

שאלה 12

מקץ עשרים שנה / או' הנרי

- א. (1) יש להשיב מהי הסיטואציה שהשוטר, ג'ימי וולס, נקלע אליה. השוטר ג'ימי וולס מזהה שחברו שהגיע למקום ששניהם קבעו להיפגש בו כשהיו חברים, עשרים שנה קודם לכן, הוא פושע מבוקש כעת. (2) יש להשיב מה היו האפשרויות שעמדו לפניו, מה הייתה החלטתו, ומדוע פעל כך. ג'ימי היה צריך להכריע אם להסגיר את בוב למשטרה או לתת לו לברוח. ג'ימי החליט להסגיר את בוב, אך לא ישירות: הוא שלח שוטר חרש למקום, שוטר זה התחזה לג'ימי. השוטר הזה מסר לבוב מכתב מג'ימי, ובו הוא גילה לו את זהותו. ג'ימי פעל בדרך זו כי לא היה מסוגל אחרת: הוא לא היה מסוגל לאסור את חברו לבד, אך בה במידה לא היה מסוגל לאפשר לפושע מבוקש להתהלך חופשי. דבר זה אפשר לנמק באופיו של ג'ימי – דמות שטוחה שמגלמת באופן אידיאלי שוטר המסור לעבודתו, אדם ישר וטוב.
- ב. יש להשיב מה הם הערכים הבאים לידי ביטוי בסיפור, ומהו המסר של הסיפור. הערכים הבאים לידי ביטוי בסיפור הם חברות, נאמנות ויושר. המסר הוא שיושר גובר על חברות שטחית שהיא לא חברות אמיתית. אנחנו לא באמת יודעים כיצד היה החבר נוהג אילו הוא היה חבר אמיתי וקרוב (ולא חבר שניתק את הקשר לגמרי עשרים שנה קודם לכן).
- ג. יש להשיב מה היה אפשר לעשות במקום ג'ימי וולס, ולהסביר ולנמק את התשובה. כל תשובה תתקבל ובלבד שתנבע מתוך הסיטואציה ותסתמך על הנאמר בסיפור בנוגע לדמויות.